

חידוש חורשת קק"ל קריית שמונה

עופרי חותה-ציטלין

מחלקת תכנון, מרחב צפון, קק"ל
OfriH@kkl.org.il

למרות המאפיינים הייחודיים האלה ולמרות מיקומה בלב העיר, תושבי העיר והציבור הרחב אינם מודעים לקיומה ואינם מבקרים באתר, ככל הנראה בשל מיקומו בצמידות לאזור התעשייה. אלמלא הגדר המקיפה אותו, עשוי היה המקום לסבול ממפגעים נוספים, מאחר שהוא משמש כיום 'חצר אחורית' לאזור התעשייה. לכן, בשלב הראשוני של פיתוח החורשה הוקמה סוללת עפר ליצירת חיץ ולמניעת זליגת פסולת ומזהמים לשטחה.

כחלק מתפיסת 'עיר הנחלים' שעיריית קריית שמונה מקדמת, וכחלק מ'תוכנית אסטרטגית לגליל המזרחי כאקוסיסטם תעשייתי' שהכינה המעבדה לעיצוב עירוני באוניברסיטת תל אביב בראשות פרופ' טלי חתוכה, החורשה מתוכננת להישאר שטח פתוח כחלק מרצף השטחים הפתוחים ברחבי העיר. התכנון הוא שהיא תפותח כאתר טבע עירוני שיאפשר פעילויות של תושבי השכונות הסמוכות, וכן תשמש שטח פתוח שישרת את אזור התעשייה שיהפוך לאזור של תעשייה 'נקייה' בתחום טכנולוגיית המזון (foodtech).

החורשה וחלקו המזרחי של אזור התעשייה נבחרו כפרויקט הדגמה של יד לנדיב. הפיתוח מתוכנן בשיתוף של קק"ל, עיריית קריית שמונה ורשות ניקוז כינרת.

חורשת קק"ל ממוקמת באזור הגליל העליון בפאתי העיר קריית שמונה. החורשה, שגודלה כ-100 דונם, תחומה ממערב בכביש 90, מצפון במבני מגורים המפרידים בינה לבין פארק הזה"ב, וממזרח ומדרום באזור התעשייה העירוני. החורשה מצויה במקרקעי ייעור (תוכנית יער מאושרת ג/14094) ומשמשת אתר פנאי ונופש לציבור. בתחומה קיימים מתקני משחק, פינות ישיבה, מערכת שבילים מונגשים וחניה מסודרת. החורשה כוללת עצים בוגרים שניטעו בצפיפות שונות, ועיקרם איקליפטוס המקור ואלה אטלנטית. הכניסה לאתר חופשית בכל שעות היממה.

ייחודה של החורשה הוא היותה שטח פתוח רחב ידיים בלב העיר. דרך החורשה זורם הנחל שנובע בצפון העיר, והוא נשפך אל התעלה המערבית של עמק החולה המובילה משם לירדן ובהמשך אל הכינרת. החורשה מאופיינת בבתי גידול לחים עם ערוצי זרימה רב-שנתיים ועונתיים, בריכות עמוקות, שטחי הצפה עונתיים, שקעים לחים וכתמים רטובים. צמחיית נחלים מתפתחת סביב ערוצי הזרימה בעיקר סמוך לנחל עין זה"ב, והיא מושכת מינים שונים של ציפורי סבך, ציפורי שיר וכן עופות מים. לאורך הנחל מצוי ריכוז של מיני צמחים האופייניים לבתי גידול לחים, כמו אירוס ענף ואלף עלה משובל, וכן מינים נדירים של דו-חיים וזוחלים, כמו קרפדה ירוקה וצב ביצות (מעוז, 2022).

מקורות

מעוז נ. 2020. חורשת קק"ל קריית שמונה, סקר טבע עירוני. קק"ל.



נחל הזה"ב בתחומי חורשת קק"ל, ינואר 2020
צילום: עופרי חותה-ציטלין